

Forrás: <http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2013/01/konferencia-az-ember-es-tarsadalom-muveltségi-terulet-kerettanterveiről-03-02-07/>

Konferencia az Ember és társadalom műveltségi terület kerettanterveiről

2012. szeptember 29-én a *Magyar Történelmi Társulat Tanári Tagozata* szervezésében, az *Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának (ELTE BTK) Történelmi Intézete* rendezésében, az *Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI)* támogatásával, valamint a *Történelemtanítás folyóirat és portál* közreműködésével nagy érdeklődés közepette, közel 200 történelemtanár, munkaközösség-vezető, tantárgyi, ill. pedagógiai szakértő és intézményvezető részvételével országos történelemtanári konferenciára került sor az *ELTE BTK-n Nemzeti alaptanterv után, kerettantervek készítése közben, helyi tantervek átdolgozása előtt* címmel. A megbeszélés középpontjában a Nemzeti alaptanterv Ember és társadalom műveltségi területéhez tartozó tantárgyak, a történelem, a társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek, az erkölcsstan, etika, a filozófia, valamint a hon- és népismeret az oktatási államtitkárság megrendelésére az OFI irányításával készült kerettantervei álltak, melyeket a készítők mutattak be.

A konferencia két részből állt. A rendezők nevében *Dr. Borsodi Csaba*, az ELTE oktatási rektorhelyettese, a BTK Történelmi Intézetének az igazgatója, a Tanári Tagozat elnöke köszöntötte a résztvevőket. A délelőtti plenáris ülésen a bevezető előadást *Dr. Kaposi József*, az OFI főigazgatója, a NAT-bizottság vezetője és a kerettantervi munkálatok irányítója tartotta, áttekintve a Nemzeti alaptanterv (NAT) készítésével kezdődő és a helyi tantervek átdolgozásával lezáruló folyamatot, melynek jelenlegi fázisa a kerettantervi rendelet napokban történő elfogadása, a mellékleteként megjelenő mintegy 5000 oldalnyi terjedelmű kerettantervekkel. Történelemből az általános iskola felső tagozata, a négy évfolyamos középiskola 9–12. osztálya, valamint először a hat és nyolc évfolyamos gimnázium 7–12., ill. 5–12. osztályai számára készültek ilyenek. Kiemelten szólt az előadó arról, hogy a jelentősen változó szerkezetű kerettantervek korszakhatárai is nagyban módosultak annak következtében, hogy az általános és középiskolában egyaránt az utolsó évfolyam ismeretanyaga az eddigi első világháború helyett a második világháború végével kezdődik. A történelem kerettantervekbe épül be a társadalom, állampolgári és gazdasági ismeretek jelenismereti stúdium, míg az erkölcsstan az általános iskola, az etika a középiskola kötelező tantárgya lett. Önálló választható tárgyként jelenik meg az általános iskolai szakrendszerű képzés elején (5. osztály) a hon- és népismeret, valamint a humán jellegű emelt szintű képzés végén (12. osztály) a filozófia.

Szabó Márta középiskolai vezetőtanár, az Ember és társadalom műveltségi terület vezetője az ismerettömb jellemzőinek a bemutatására vállalkozott, míg *dr. Katona András*, a múltismereti kerettantervi munkacsoport vezetője a történelem kerettantervekről szólt, összehasonlítva azokat a korábbi kerettantervekkel, valamint egymással is. *Jakab György*, a jelenismereti munkacsoport tagja, a társadalom, állampolgári és gazdasági ismeretek kidolgozója, az ismeretcsoport jellemzőiről, történelemmel való integrálásáról szólt. *Dr. Lányi András*, a NAT-bizottság és az Ember és társadalom műveltségi területet kidolgozó testület,

Konferencia az Ember és társadalom műveltségi terület kerettanterveiről

valamint a jelenismereti munkacsoport tagja az erkölcsstan, etika oktatásának jelentősen megváltozó jellegéről és tartalmáról beszélt.

Az előadásokat követően a jelenlévők kérdéseket tettek fel az előadóknak, elsősorban Kaposi Józsefnek, majd délután szekciókban folytatódott a tanácskozás. A történelmi szekciók közül az *általános iskolaiban* (vezetője *Bánhegyi Ferenc* és *Horváth Péter* volt) elsősorban az utolsó évfolyam 1945-tel való kezdéséből fakadó várható nehézségeket taglalták a kollégák. Felmerült annak a kérdése is, hogy elegendő lesz-e a rendelkezésre álló rövid idő a tankönyvek jelentős átdolgozására. A *négy évfolyamos középiskola* (vezetője *Lieb Marianna* és *Tamásiné Makay Mariann* volt) messze legnépesebb, száznál is több résztvevőt megmozgató szekciójában szintén felmerült a korszakhatárok megváltoztatásának kérdése. Kevésnek tartották a jelenlévő kollégák a 10%-os mozgásteret, ennyivel bővíthetők ugyanis a kerettantervek a helyi tantervek átdolgozása során. A *hat és nyolc évfolyamos gimnázium* szekciójában (vezetője *Stróbl Teréz* volt) is a túlzott centralizációt bírálták, és a szabadon felhasználható órakeretet kevesellték a résztvevők. Javaslatként merült fel, hogy az iskolák mozgásterét növelné, ha a témakörök óraszámát nem írná elő a tanterv, illetve, hogy jobban lehetne építeni a gimnáziumban a tanulók előzetes tudására, ha az általános iskolában is lenne valamilyen kimeneti mérés. Minden középiskolai szekcióban felmerült az érettségi követelmények kérdése, melyeket összhangba kellene hozni az új bemeneti előírásokkal.

A *társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek* szekciójában (vezetője *Jakab György* volt) a tárgy térvesztéséről esett szó, hiszen önállósága megszűnt, a történelemmel került integrálásra a képzési időszakok végén. Az is kérdésként merült fel, hogy mi lesz azokkal a szakos tanárokkal, akik eddig tanították a stúdiumot, mert így ez a terület is a történelemtanárok kezébe kerülhet. Az *erkölcsstan, etika* szekciójában (vezetője *Lányi András* volt) a szakos ellátottság hiánya okozta a legnagyobb aggodalmat a kollégákban. A *hon- és népismeret* (vezetője *Dr. Karácsony-Molnár Erika* és *dr. Baksa Brigitta* volt) szekciójában részt vevő kollégák örömeiket fejezték ki az eddigi néhány órás modul tantárggyá formálódása kapcsán. A *filozófia* szekciójában (vezetője *dr. Asztalos Éva* volt) felmerült a tárgy történetiségében való tanításának kérdése.

A plenáris záróülésen a szekcióvezetők beszámolója után Dr. Borsodi Csaba zárta be a konferenciát egyrészt azzal a reménnyel, hogy a tanácskozás segítette a kollégák tájékozódását és további munkáját, másrészt azzal az ígérettel, hogy a Tanári Tagozat és az ELTE a továbbiakban is kíván rendezni a történelemtanári társadalom egészét érintő hasznos rendezvényeket. Végső zárásként Katona András tájékoztatta a kollégákat arról, hogy egyrészt az előadások anyaga megjelenik a *Történelemtanítás folyóirat* (www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu) téli összevont 2-4. számában, másrészt a Történelemtanítás portálján (www.tortenelemtanitas.hu) helyet kapnak a konferencián bemutatott prezentációk, a távol lévő kollégák tájékozódását is segítve.

ABSTRACT

Informational material on a national history teachers' conference presenting the subject curricula for humanities and social sciences in the National Core Curriculum

On September 29, 2012, a conference entitled "After the National Core Curriculum, during the preparation of framework curricula, before the revision of local curricula" was organised by the Hungarian Historical Association Teacher's Section and the Eötvös Loránd University Faculty of Humanities (ELTE BTK) with the support of the Hungarian Institute for Educational Research and Development (OFI) and the cooperation of the History Teaching Journal and Portal. The national history teachers' conference, hosted by ELTE BTK,

Konferencia az Ember és társadalom műveltségi terület kerettanterveiről

generated great interest and involved the participation of almost 200 history teachers, department heads, subject and pedagogical experts, and institution heads. At the heart of the discussion were framework curricula on the subjects that are part of the Humanities and Social Sciences Area of the National Core Curriculum - history; social, civil and economic studies; moral instruction; ethics; philosophy; local studies and ethnography – prepared under the direction of OFI on the mandate of the State Secretariat for Education and presented by those who prepared them. Redacted versions of the presentations will be published.